

ผลของระยะเวลาในการขุนต่อสมรรถนะการผลิตและคุณภาพซากของโคเนื้อ
Effects of Fattening Duration on Production Performance and Carcass Quality of
Beef Cattle

กীরติกา ศิริบุรณ์

Geeratiga siriboon

ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การเลี้ยงโคเนื้อเพื่อขุน เป็นการเลี้ยงโคเนื้ออีกแบบหนึ่งที่ผลิตเนื้อโคคุณภาพดี ในปัจจุบันมีการเลี้ยงเพื่อผลิตเนื้อคุณภาพดีเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและทดแทนการนำเข้าเนื้อจากต่างประเทศ ซึ่งมีการเลี้ยงโคขุนระยะสั้นและระยะยาว ขึ้นอยู่กับอายุและน้ำหนักเริ่มต้นของโค เพื่อให้ได้เนื้อที่มีคุณภาพและไขมันแทรกตามที่ตลาดต้องการ เช่น ตลาดเนื้อคุณภาพสูง เป็นต้น ดังนั้น สัมมนาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของระยะเวลาในการขุนต่อสมรรถนะการผลิตและคุณภาพซากของโคเนื้อ ได้ทำการรวบรวมและศึกษาข้อมูลเอกสารวิชาการ จำนวน 3 ฉบับ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2021 - 2024 ได้ทดลองโดยใช้โคตั้งแต่หย่านมไปจนถึงอายุเฉลี่ย 1 ปี และระยะเวลาขุนตั้งแต่วันที่ 1-378 วันจากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาการขุนส่งผลต่อสมรรถนะการเจริญเติบโต โดยในช่วงต้นของการขุน (0-42 วัน) โคจะมี ADG สูงที่สุดถึง 2.15 กก./วัน แต่จะลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อขุนนานเกิน 200-250 วัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้อาหารลดลงตามลำดับ ในส่วนของปริมาณการกินอาหารพบว่าเพิ่มขึ้นตามน้ำหนักตัวแต่จะลดลงในช่วงท้ายของการขุน ในด้านคุณภาพซากน้ำหนักซากอ่อนและพื้นที่หน้าตัดเนื้อสันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ขุนนานขึ้น สำหรับคะแนนไขมันแทรกในกล้ามเนื้อ (Marbling score) จะเห็นผลต่างที่ชัดเจนเมื่อขุนนานกว่า 162 วันขึ้นไป ดังนั้นสรุปได้ว่าระยะเวลาการขุนที่เหมาะสม 140-185 วันช่วยให้พัฒนาลายไขมันแทรกได้ดี

คำสำคัญ: โคเนื้อ สมรรถนะการผลิต คุณภาพซาก

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2546. การเลี้ยงโคขุน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- รักบ้านเกิด. 2555. เทคนิคการจัดการเลี้ยงดูโคขุนระยะสั้น แบบประหยัด.
<https://www.rakbankerd.com/agriculture/print.php?id=2334&s=tblanimal>. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2568
- Jessica L., Sperber, Robby G. Bondurant, Gaien E. Erickon, Kelly Bruns, Rick N. funston, and jim C. MacDonald. (2024). “Effect of extended days on feed on carcass gain, efficiency, and quality of individually fed beef steers”. **Translational Animal Science**
- Kayser W. C., Brown, M. S., PAS, Pyatt N. A., Walter L. J., PAS, Linneen S. K., PAS, Maxwell C., PAS, Holland B. P., PAS, and Word A. B., “Effects of feeding duration, implant dose, and terminal window duration on growth performance and carcass characteristics of feedyard steers and heifer”. **Applied Animal science** 38:33-46.
- Tylo J. Kirkpatrick, Kaitlyn R. Wesley, Sierra L. Pillmore, Kimberly B. Cooper, Forest L. Francis, Travis C. Tennant, Wade T. Nichols, PAS, John P. Hutcheson, Lee-Anne Walter, and Ty E. Lawrence, PAS., “Effects of days on feed and growth implant administration on live growth performance, live and carcass biometric measures, and carcass grading outcomes”. **Applied Animal science** 39:330-348.